

อัตลักษณ์ของวัยรุ่นและการใช้สื่อคาราโอเกะ

นางสาว ทิพย์ธิดา เกษะนันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-546-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

KARAOKE AND YOUTH IDENTITY

MISS THIPTHIDA BEKANAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

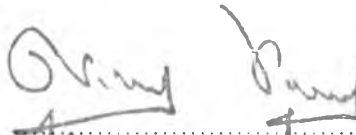
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

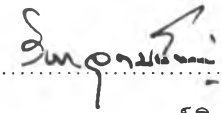
ISBN 974-331-546-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อัตลักษณ์ของวัยรุ่นและการใช้สื่อคาราโอเกะ
โดย นางสาว ทิพย์ธิดา เกษะนันท์
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ปิรันธน์ไธวาท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

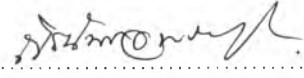

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุดมฉัตร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ปิรันธน์ไธวาท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. รุจิระ ใจจนประภายนต์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ทิรันนธ์ อนวัชศิริวงศ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรรลาภิเษกมหาวิทยาลัยเพียงแผ่นเดียว

ทิพย์ธิดา เกษะนันท์ : อัตลักษณ์ของวัยรุ่นและการใช้สื่อคาราโอเกะ (KARAOKE AND YOUTH IDENTITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.ดร. รุจิระ โรจนประภายนต์, 150 หน้า. ISBN 974-331-546-2.

วิทยานิพนธ์เรื่องอัตลักษณ์ของวัยรุ่นและการใช้สื่อคาราโอเกะมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ ศึกษา พฤติกรรมการใช้สื่อคาราโอเกะของกลุ่มวัยรุ่นว่ามีความสัมพันธ์กับลักษณะอัตลักษณ์ของเขาในแง่ของการรักษา ตอกย้ำ หรือ การเปลี่ยนแปลงอย่างไร การวิจัยครั้งนี้มีพื้นฐานมาจากกรอบแนวคิดเรื่องวัยรุ่นและอัตลักษณ์ (Youth and Identity) แนวคิดเรื่องการลู่เข้าเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Convergence) และทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory)

ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 16 คนด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลเทคนิค และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกควบคู่กับวิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยตอบคำถามการวิจัยว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม มีการใช้ประโยชน์จากสื่อคาราโอเกะเพื่อความบันเทิง เพื่อการบูรณาการและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อสนับสนุนอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์กลุ่ม โดยการใช้สื่อคาราโอเกะของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการรักษา และการตอกย้ำอัตลักษณ์ในด้านต่างๆของเขาซึ่งได้แก่ อัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญา อัตลักษณ์ด้านชนชั้นทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจ และ อัตลักษณ์ด้านเพศ

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต ทิพย์ธิดา เกษะนันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C850726 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: KARAOKE/ YOUTH / IDENTITY

THIPTHIDA BEKANAN : KARAOKE AND YOUTH IDENTITY. THESIS ADVISOR : ASSO.
PROF. ORAWAN PILUNOWAD, Ph.D. THESIS COADVISOR :RUJIRA ROJJANAPRAPAYON,
Ph.D. 150pp. ISBN 974-331-546-2.

This research on Youths' Identities and Use of Karaoke as Media was aimed to study whether and how the youths' behavior on using Karaoke as media was related to their identities in terms of maintaining, insisting or changing of their identities. The study was based on the following three theoretical frameworks: (1)youth and identity concept, (2)symbolic convergence concept, and (3)uses and gratification theory.

The data were collected from three different sample groups of youths with the combined members of 16 chosen by the Snowball Technique. Qualitative approach including in-depth interviews and participant observation was employed.

The findings concluded that all three groups used Karaoke for entertainment, for social interactions with others, and for promoting individuals' and groups' identities. Also, the groups' behavior on using Karaoke was found to be related to their identities regarding geographical background, socio-economic status, and social sex roles.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ทิพธิดา เบกานัน.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อรอวนะ ปิลูนอวด.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....รุจิรา รุจจานพรายอน.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการได้รับความกำลังใจและความช่วยเหลือจากหลายๆท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านดังนี้

รศ.ดร. อรวรรณ ปิณฑธนโรวาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ช่วยรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำสำหรับการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์

อ.ดร.รุจิระ โรจนประภายนต์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงที่เข้าใจและพร้อมจะให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอ ผู้วิจัยหวังว่าจะมีโอกาสได้ร่วมงานกับอาจารย์อีกในครั้งต่อไป

รศ.วิภา อุดมจันทร์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รศ.ถิรพันธ์ อนวัชศิริวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งสองท่านได้ร่วมให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ให้กำลังใจและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ในด้านต่างๆ อย่างดียิ่ง รศ.ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ คุณพรศักดิ์-คุณยิ่งทิพย์ พิทักษ์พูลสิน คุณยาย คุณป้าและคุณป้า และสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน คุณ กรพินธุ์ จารูวร คุณYoshiki คุณพรวิพันดาว พี่ฝนและเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ตลอดจนเพื่อนฝูงทุกคน และที่ขาดไม่ได้คือ ผู้ให้ข้อมูลและทุกท่านที่มีชื่อปรากฏในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

บทที่ 1 บทนำ

- ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
- ปัญหาในการวิจัย.....	5
- ลักษณะการหาคำตอบ.....	7
- ขอบเขตการวิจัย.....	7
- นิยามศัพท์.....	8
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9

บทที่ 2 : ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ลักษณะของสื่อคาราโอเกะ

- ประวัติของสื่อคาราโอเกะ.....	12
- ลักษณะของสถานบริการคาราโอเกะ.....	14
- ลักษณะของเพลงในสถานบริการคาราโอเกะ.....	16
- การศึกษาที่เรื่องสื่อคาราโอเกะและวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้.....	17

2. แนวคิดเรื่องวัยรุ่นและอัตลักษณ์

- แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม และ บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม.....	18
- แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ของวัยรุ่น.....	21
- แนวคิดเรื่องการลู่เข้าเชิงสัญลักษณ์.....	25

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

3. ทฤษฎีการใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ และความพึงพอใจ	
- ลักษณะโดยทั่วไปของทฤษฎี.....	27
- มุมมองของนักวิชาการที่ให้ความสำคัญเรื่องสื่อ.....	28
- การศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชนที่อาศัยทฤษฎีการใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ และ ความพึงพอใจในประเทศไทย.....	33
- ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทฤษฎีนี้ กับวัยรุ่นในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้ สื่อคาราโอเกะ.....	35
บทที่ 3 : ระเบียบวิธีวิจัย	
1. ลักษณะของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ.....	37
2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	39
- ลักษณะของ Snowball Technique.....	39
3. การเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	40
- การสังเกตการณ์.....	40
- การสัมภาษณ์.....	49
4. การจำแนกข้อมูล.....	52
5. การนำเสนอข้อมูล.....	52
6.การวิเคราะห์และตีความข้อมูล.....	53
บทที่ 4 : การนำเสนอข้อมูล	
- กลุ่มตัวอย่างที่ 1.....	54
- กลุ่มตัวอย่างที่ 2.....	67
- กลุ่มตัวอย่างที่ 3.....	79
บทที่ 5 : การวิเคราะห์และตีความข้อมูล	
1. พฤติกรรมการใช้สื่อคาราโอเกะ.....	93
- พฤติกรรมก่อนการใช้สื่อคาราโอเกะ.....	94
- พฤติกรรมขณะใช้สื่อคาราโอเกะ.....	98
- พฤติกรรมภายหลังการใช้สื่อคาราโอเกะ.....	109

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2. อັตลัษณัของว้ยรุ้่นที่ปรากฎเต้่นช้ดจากรว้จ้ย.....	115
- อັตลัษณัด้ำนฎมิล้ำนเานา.....	115
- อັตลัษณัด้ำนชนช้ันทงส้ังคมและฐำนะทงเศรษฐฎกัจ.....	118
- อັตลัษณัด้ำนเพศ.....	121
3. ความส้ัมพ้ันธ้ระหว้างพฤตักรรคการใช้ส้ือคาราโเอเกะและอັตลัษณัของว้ยรุ้่น.....	122
บทที่ 6 สรรูปผลการว้จ้ยและช้้อเสนอแนะ	
1. การสรรูปผลการว้จ้ย	
- กลุ่มตัวอย้างและพฤตักรรคการใช้ส้ือคาราโเอเกะของกลุ่มตัวอย้าง.....	127
- อັตลัษณัที่ปรากฎเต้่นช้ดในการใช้ส้ือคาราโเอเกะ.....	134
- ความส้ัมพ้ันธ้ระหว้างการใช้ส้ือคาราโเอเกะและอັตลัษณัของว้ยรุ้่น.....	136
- ลัษณะของส้ือคาราโเอเกะในประเด้ินอื่่นๆที่น้่าสนจ้.....	138
2. ช้้อจ้ก้ดในการว้จ้ย.....	141
3. ช้้อเสนอแนะในการว้จ้ยคร้้งต้อไป.....	142
รายการอ้างอิง.....	143
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	147
ภาคผนวก ข.	152
ประวัติผู้ว้จ้ย.....	157

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกกลุ่มที่ 1.....	55
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกกลุ่มที่ 2.....	68
ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกกลุ่มที่ 3.....	80
ตารางที่ 4.4 ตารางเปรียบเทียบการใช้สื่อคาราโอเกะของกลุ่มตัวอย่าง.....	90